

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 625: Có Tức Là Không, Không Tức Là Có, Không Và Có Đồng Thời

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 053)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Nhu vậy, thì Có tức là Không, Không tức là Có, Không và Có đồng thời. Tại tại xứ xứ (ở mọi lúc mọi nơi), không một pháp nào chẳng phải là Trung đạo. Gọi là Viên Trung (Trung đạo viên mãn), thì Ngã và Pháp đều Không (Ngã Pháp song không), bốn câu đều là (Tứ cú câu khiển), ấy là tột cùng của Vô tướng, mới là phát tâm Vô thượng Bồ-đề là tất cả tướng.】

Chỗ này giảng rất cụ thể. Nói sinh tâm, sinh tâm là có, vô trụ là không. Lúc sinh tâm chính là lúc vô trụ, lúc vô trụ chính là lúc sinh tâm; kỳ thật chính là điều mà “Tâm Kinh” đã nói: Sắc tức là không, không tức là sắc, sắc chẳng khác không, không chẳng khác sắc, không và có là đồng thời. Không và có ở cùng một chỗ, chẳng những đồng thời, mà còn đồng xứ (cùng một chỗ); đồng thời mà khác chỗ cũng không được, phải là đồng thời đồng xứ. Cho nên nói “*Tại tại xứ xứ, vô nhất phi trung*” (ở mọi lúc mọi nơi, không một pháp nào chẳng phải là Trung đạo). Chữ “Trung” này chính là Trung đạo; Trung đạo là gì? Chính là đồng thời, chính là không và có đồng thời. “Vô nhất” nghĩa là không có thứ gì là chẳng phải [Trung đạo], mọi thứ đều là [Trung đạo]. Mặc áo cũng phải, ăn cơm cũng phải, uống nước cũng phải; trong cuộc sống hằng ngày từng li từng tí không có một pháp nào là chẳng phải. “Kinh Kim Cang” nói: “*Lớn như thế giới, nhỏ như vi trần*”, không có một hiện tượng nào mà chẳng phải là không và có đồng thời. Quý vị chỉ cần cẩn thận quan sát, quý vị sẽ nhìn thấy, sẽ phát hiện ra.

Phát hiện ra rồi, đây chính là giải ngộ; quý vị đã rõ ràng rồi, chân tướng sự thật đã rõ ràng rồi. Rõ ràng rồi sau đó quý vị chịu buông xuống, không còn khởi vọng tưởng, không còn phân biệt, không còn chấp trước nữa, thì quý vị liền thâm nhập cảnh giới, quý vị liền thâm nhập vào trong đó. Ngã và Pháp đều

Không (Ngã Pháp song không), Ngã chấp và Pháp chấp liền xa lìa. Phương pháp Bát Nhã của Đại thừa này thật là cao minh, hoàn toàn dùng trí huệ cao độ để hóa giải triệt để những vấn đề phức tạp này đi; chứ không phải là miễn cưỡng đi đoạn trừ, miễn cưỡng đi buông bỏ, làm như vậy thì rất khó buông bỏ. Giống như nhẫn nhục, nếu miễn cưỡng mà nhẫn, thì điều đó quá khó khăn, điều đó quá đau khổ. Nếu quý vị thấu hiểu được “năng nhẫn” (người nhẫn) và “sở nhẫn” (cảnh/người bị nhẫn) đều không thể được, thì điều hóa giải hết rồi, thì liền được tự tại. Có thể nhìn thấy tất cả pháp đều là Như, tất cả pháp đều là Không, tất cả pháp đều là Bất nhị, thì lấy đâu ra năng nhẫn với sở nhẫn? Ý niệm “nhẫn” này cũng không còn nữa; ý niệm còn chẳng có, thì làm gì có sự việc? Đây gọi là Song Không.

Bốn câu (Tứ cú) là: Không, Có, Cũng không cũng có, Chẳng không chẳng có; đây gọi là Tứ cú. Từ Tứ cú lại biến hóa ra, liền biến thành Bách phi (Hàng trăm sự bảm chấp sai lầm), cho nên gọi là “Tứ cú Bách phi”. Đây đều là vọng tưởng, đều là chấp trước. Tứ cú câu khiển (bốn câu đều lìa), tức là xa lìa tất cả vọng tưởng phân biệt chấp trước, những thứ này hoàn toàn không còn nữa. Ấy là tốt cùng của Vô tướng; đây là Vô tướng, cũng chính là Vô trụ đạt đến tầng thứ cao. Đây không phải là Vô trụ ở mức độ thấp, đây là Vô trụ ở mức độ cao, như vậy mới là phát tâm Vô thượng Bồ-đề lìa tất cả tướng. Cái tâm này vừa phát ra, thừa cùng quý vị, quả vị thấp nhất cũng là Bồ-tát Sơ Trụ của Viên giáo, Bồ-tát Sơ Địa của Biệt giáo. Cảnh giới của “Kinh Kim Cang” là cảnh giới của Bồ-tát Trụ Địa. “Trụ” là Sơ Trụ của Viên giáo; [Địa là] Sơ Địa của Biệt giáo, chúng ta gọi chung lại một cách đơn giản là Bồ-tát Trụ Địa. Sau này nếu quý vị xem Kinh, xem chú giải, nghe nói đến “Bồ-tát Trụ Địa” thì chính là có ý nghĩa này. Bốn chữ này (“Bồ-tát Trụ Địa”) nói về Bồ-tát Sơ Trụ Viên giáo và Bồ-tát Sơ Địa Biệt giáo, là cảnh giới của các ngài. Chúng ta nếu có thể làm được điều này, thì đó cũng là cảnh giới Bồ-tát Trụ Địa, cũng chính là đã đạt đến quả vị này.